

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRĂȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Servori nefericiți nu se primesc. Manuscrisurile nu se întorc.
 Birourile de anunțuri: **BRĂȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inserate mai primește în Viena B. Moss, Hasenstein & Vogler (Oho Naas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppalik, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
 Prețurile inserțiilor: o serie armonioasă pe o coloană 6 cr. și 80 nr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 80 hanzl.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în fă-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se primumă la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colector.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiald I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună esemplară 6 cr. v. a. sau 16 hanzl. Atâtu abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 138.

Brașov, Joi, 24 Iunie (6 Iulie)

1893.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Iulie 1893 st. v.

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
 pe șase luni 6 fl.
 pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
 pe șase luni 20 „
 pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
 pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 8 franci
 pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Din cauza sfinteii sărbători de mâne, diarul nu va apăre până Vineri sera.

Brașov, 23 Iunie v.

Cel ce va fi cetit articolul din „Pester Lloyd” de Marți, 4 Iulie n. c., va fi aflat fără îndoială întrinsul superlativului insolentei jidano-magiare.

Pentru a scusa înaintea lumii culte procederea despotică a guvernului „constituțional” unguresc față cu cetățenii de naționalitate română, foia guvernamentală face un asalt pe cât de înversunată, pe atâta de ridicul, în contra „haitei dacoromâne”, care prin pretensele ei „agitațiuni criminale” îi cauzează atâta amărăciune și bătaia de cap.

Se jălucesc „Pester Lloyd”, că

„agitatorii daco-români” nu se ocupă de Românii din Basarabia, Serbia și Bulgaria, ba nu se înfierbentă nici pentru „frații neliberați” din Bucovina, der critică cu atâtu mai aspru sorțea Românilor de pe teritoriul coronei s-lui Stefan.

Și tocmai Românii de aici, susține foia șovinistă, sunt mai bine situați decât toți cari trăesc afară din regatul român. E încă mirare, că admite cel puțin, că nu le merge mai bine și decât fraților lor din regatul independent!

„Nicăiri” — țice „P. Lloyd” — „nu le merge Românilor, cari trăiesc afară de granițele regatului român, așa de bine, ca tocmai pe teritoriul coronei s-lui Stefan.” Și acuma fiți atenți și ascultați motivarea acestei pretense stări înfloritoare:

„In biserică și școlă naționalitatea Românilor se poate dezvoltă liberă și neimpedecată” (Bravo!)

„Pe tărâmul economic și în administrația comunală se bucură de favorurile legii” (sic!).

„Legea de naționalitate a regulat drepturile diferitelor elemente ale populațiunii c’unu liberalism neîntrecut și naționalitățile sunt egale înaintea legii.” (Escelent!)

„Omenii iubitori de adevăruri, conchide „P. Lloyd”, nu voru pute arăta der nici unu singur moment, ce i-ar îndreptăți a numi pe Români din Ungaria o naționalitate asuprită.”

„De-o asuprire a vr’unei naționalități ar pute să fiă vorba numai atunci, când membrii ei ar suferi vre-o ignorare, ori scurtare în viața publică, în școlă și în biserică, în administrația și înaintea judecătii, în urmărirea intereselor lor materiale sau în aspirarea lor de-a dobândi funcțiuni publice.”

Cu-o nerușinare proprie numai purtătorilor culturei maghiare, „P. Lloyd” afirmă, că de-o astfel de ignorare seu scurtare a naționalită-

ților nici vorbă nu pôte fi în regatul S-lui Stefan.

Și ca argument aduce constatarea uimitoare, că se află și Români, (câți, se feresce de a spune) în neslăbită ierarhie a funcționarilor unguși și că domni dela putere aude gându să numescă în viitoru, după introducerea administrației de stat, mai mulți Români în funcțiuni.

Nu vede foia șovinistă, că prin afirmarea din urmă nimicesce și acest singur argument, ce se încercă a’l produce pentru susținerea afirmărilor sale mincinoase și rătăcioase?

Dér „P. Lloyd” nici c’a voit să aducă dovedți, sciind bine cum stau lucrurile în realitate, ci a voit numai s’ajungă la concluziunea, că Liga culturală din Bucuresci este rece față cu ceea ce se petrece în Basarabia, și în Bucovina chiar, și se mărginesc a critica numai stările paradice din regatul ungaru, unde domnesce o „mare și generală libertate”, sub a căreia scutu s’ar face agitațiile.

După „P. Lloyd” există der o gradațiune în sorțea Românilor, cari trăiesc afară de granițele regatului român.

S’aditemu acesta. Dér decât în Bucovina, Serbia etc. le merge Românilor mai rău, ér în Basarabia multu mai rău — urmază ore de aici, că pe teritoriul coronei S-lui Stefanu le-ar merge bine, că n’au de ce se mai plânge, că nu sunt asupriți și că Românii din regatul independent n’au nici unu motiv de a se interesa de sorțea celor 3¹/₂ milioane de frați ai lor?

Dér cine mai pôte cere logică și cugetare dreptă dela despotismul crudu al unor egoiști înrătățiți în sufletul lor?

Dela președintele comitetului central electoralu din Sibiu primiramă ađi, prin telegrafu, următorea încunoscintare:

Cătră domni membri ai conferenței naționale.

Primarul orașului Sibiu ni-a încunoscintatu ieri, că din partea autorității nu se pôte permite ținerea conferenței naționale convocată pe 9 Iulie nou. Protestand contra acestei dispoziții ilegale, am făcutu numai decât pași necesari pentru a se revoca oprirea. Inse, în considerarea timpului scurtu, ce ne desparte dela ziua întrunirii, și pentru a nu pricinul domnilor delegați jertfe zadarnice, ne vedem necesități a amâna ținerea conferenței până la altu terminu, care se va statori ulterioru, decât vomu isbuti a obține retragerea oprirei.

Sibiu, 4 Iulie n. 1893.

Delegațiunea comitetului de 25 a partidului naționalu român:

Dr. I. Rațiu, președinte. D. Comșa, secretaru.
 S. Albini, secretaru.

Oprirea conferenței naționale.

Comitetul publică în „Tribuna” textul decisului, prin care primarul Sibiului a opritu conferența națională convocată pe ziua de 9 Iulie n. c.

Elu este următorul:

Mag. Presid. Z. 49—1893.
 Cătră
 Onorabilulu comitetu executiv alu partidului naționalu român, la mâna presidentului seu, d-lui Dr. Ioan Rațiu,
 Sibiu.

Considerand, că conformu ordinei de și prezentată prin hârtia din 24 Iunie a. o. obiectulu principalu alu consultărilor și alu hotarilor adunării extraordinare a alegătorilor români, convocate la Sibiu pe 9 Iulie 1893, voru fi evenimentele, cari au rezultat din așternerea petiției cătră Maiestatea Sa, onoscută sub titulu „Memorandulu Român”, prin urmare și urmărirea criminală, introdusă pe temeiulu §. 173 alu codicelui criminalu contra comite-

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

(3)

O deputațiune maghiară la Iosif II.

Din romanulu istoricu „Impăratulu Iosif II ca autocrat”, de L. Mühlbach.

(Fine.)

Unu murmur amenințator trecea prin șirele magnaților; cu ochi schinteitori priveau la împăratulu, carele singuru, față cu aceștia, stetea în dignitatea sa de domnitor înaintea lor.

— Ah, — strigă împăratulu cu unu risu desprețitoru, — domni cred, că se află în dieta polonă și cred, că unu murmur de „veto” e de ajuns pentru a anula voința unu rege. Regele Polonilor a perit rușinosu în urma acestui „veto” alu nobililor sei, der eu nu vreu să pier și dreptu aceea nu vreu să audu nici unu „veto”; murmurulu, ori plăcerea voastră, nu o să aibă nici o influență asupra decisiunilor mele! Voința mea este a face Ungaria puternică, tare și mare, nu inse prin nobilii, ci prin întregu poporul ei! De

aceea am abrogat barbaria sistemulu feudal, fiindcă împedecă lumina și dezvoltarea țării. De aceea am așezat locotenințele în centrulu țării; de aceea am introdus o nouă ordine la judecătoria și am ordenduit conscripția; de aceea ordinațiunea referitoare la plățirea dărilor, care asemenea conscripției face egal: nobilii, cetățenii și țeranii, — și ridică privilegiile singuraticilor în emolumentulu întregulu; de aceea vreu eu în fine a aduce mai aproape Ungaria de țările germane, ca să primesc moravuri și cultură nemțesoă, să se desbrace de barbaria și să intre în șirulu poporilor civilizate.

Dér voi, voi, nobililor, vrăți să-mi puneți picioale. Voi strigați, că se vatămă privilegiile, constituția, libertățile. Vă provocați la pergamentele voștre vechi, pe cari stă scris de trei sute de ani, că Ungaria n’are să se abată unu fir de păr dela barbaria sa, că acestu popor puternicu și mare să fiă inaccesibilu pentru ori-ce îmbunătățire și incapabilu de ori-ce progres. La o parte cu aceste arme ruginite ale barbarii medievale! Unu nou seculu s’a

începutu, a răsăritu o nouă lumină pentru toți, nu numai pentru cei privilegiați și nobili, ci și pentru aceia, pe cari voi i-ați lipsit de ori-ce fericire și demnitate omenească, și pe cari i-ați făcutu sclavi, numai ca să puteți domni voi. Această lumină e cultura, care luminează spiritele și înalță și pe cel de josu la demnitatea omenei libere.

Cultură vreu eu să aduc Ungurilor, și decât acesta nu se impacă cu vechile voștre privilegii și cu ceea ce voi numiți constituția, cultura le va da la o parte și, de va fi lipsă, le va sfășia, ca să-și pôte ține triumfulu liberu într’o țară locuită până acuma numai de nobili și de iobagi, der în care trebuie să fiă în viitoru unu popor liberu, fericit și supus regelui și domnitorulu seu!

Acesta este răspunsulu meu nestrămutat la toate plângerile voștre. Intorțevi-vă acasă, Maghiarilor, și dați de scire staturilor, fișpanilor și nobililor, cari v’au trimesu aici, că voința mea e nestrămutată și toate legile și ordinațiunile, emanate dela mine, rămân în valoare deplină, nimicu să

nu se strămute în ele, căci nici-odată nu retrăgu, ce am decis și am poruncit eu după cumpănire matură! Eu sunt acuma rege în Ungaria, nu Maghiarii, eu sunt care dau legile, eu sunt constituția voastră, mie imi sunteți datori cu supunere. Mergeți acasă și spuneți, că împăratulu a dat legile, ca să fiă și observate; datorința voastră e să ascultați de ele!

Cu acestea făcend din capu, li-a întors spatele și înainte de a se fi reoulesu magnații, consternați, din umirea lor — a dispărut prin ușa laterală.

Maghiarii priveau unulu la altulu cu căutături scânteietore de mânie.

— Elu nu-și retrage vorba nici odată! Țice contele Pálffy după o pauză lungă. Ați audit, Maghiarilor, împăratulu nu retrage nici-odată, și decât constituția noastră stă în calea reformelor sale, o va da la o parte, și de va fi lipsă, o va strivi. O să răbdăm noi acesta, Maghiarilor?

— Nu vom răbda! strigară cu toții entusiasmați. Cine se atinge de constituția, se atinge de noi, și cine se atinge de noi, de acela ne vom apăra până la ultima răsufire!